

kal, kar je Rumunce jako razveselilo. — Kanonik Pavlinovič v Dalmaciji je poslanstvo za državni zbor odložil, kar obžalujemo. V Sarajevu dolgo niso mogli ognja popolnem ugasniti in pravijo, da so mohamedani nalašč ogenj širili; od 1. avgusta naprej je v Bosni prepovedano brez dovoljenja gosposke gozdov posekovati; v Sarajevu bodo 1. okt. odprli novo realno gimnazijo. V Konjici je Mostarski škof Kraljevič naglo umrl 72 let star.

Vnanje države. Na Turškem se zopet nekaj posebnega pripravlja. Sultan začel se je nagibati sedaj na rusko, sedaj na angleško stran pa ne vé, kder bi bilo varneje za njega, kder bi menje zgubil. Kajti, da mu vsakako za kožo gre, to dobro vé. Nekateri pravijo, da bo Avstrija se zvezala s Črnogoro, Srbijo in Bolgarijo in šla do Soluna. Drugi ugovarjajo zavračaje na to, da je ruska vlada za Bolgare izbarkala v Varni 10 milijonov patron in mnogo pušek. Sultan pa je v Novipazar poslal več tisoč redne vojske. Bolgarski knez je pozval dr. Konstantina Jirečeka iz Češkega, da uredi šolstvo. — Ruski car in carinja sta se podala na Nemško. Bismark pa je na poti v Gostin, kder je pred njim bil cesar Viljelm. Čudno se zdi ljudem, zakaj italijanski kralj na avstrijski meji kupiči črez red veliko vojske! Francoska vlada hoče liberalnega mešnika postaviti za škofa v Amiensu, toda papež so vladino šlevo zavrgli. Svetovna razstava v Sydney-ju v Avstraliji se bo odprla 17. sept. t. l. Novi svet je stari prehitel. Kajti svetovnih razstav še ni bilo ne v Aziji pa ne v Afriki, ampak samo v Evropi, potem pa v Ameriki in Avstraliji.

Za poduk in kratek čas.

V Sarajevu.

I. Sarajevo! ponos in uzor vsakega Bošnjaka. Uže v Doboju in Zenici so mi muhamedani močno hvalili to bosansko Meko, da je morebiti za Sofijo in Carigradom najlepše in najuglednejše mesto na balkanskem polotoku. Mladi beg v Žepčah je djal, da je v Sarajevu združena vsa lepota in bogatija Bosne in Hercegovine. Ta njegova sodba ni pretirana, ker je v resnici največje in najbogatejše mesto cele Bosne. Turški se zove Bosna Sarai. Kakor ime tako je tudi mesto po vsem turškega značaja. Pozidala sta ga l. 1465 poturčena plemiča Sokolović in Zlatarović, pomnožil pa glasoviti vezir Usrenbeg, ki je dal tudi trdnjavo ali grad „sarai“ postaviti, od koder je dobilo mesto svoje ime: Saraj ali Bosna Saraj — Sarajevo, krivo je pisati Serajeva, dasiravno se nahaja ta pisava celó v znanstvenih knjigah, se ve le nemških, slovanskih ne. Sarajevo leži 1720' nad Adrijaškim morjem v nižavi okoli rečice Miljacke in ob prijaznih, mičnih rebrih visokega Trebeviča. Na treh straneh ga krožijo ne nizki griči: Hum

in Mrkavina na severu, Borija na iztoku in na jugu Trebevič. Proti severo-zapadu se odpira dolinica Miljacke, ki prehaja polagoma v krasno ravnico — žitorodno Sarajevsko polje. Lega bosanskega glavnega mesta je, rečeš, kar hočeš, res lepa, mikavna, čarobna, kterej se tujec ne more dovolj načuditi. Opazovano in ogledovano raz bližnjih gričev pri juternem vzhajajočem ali večernem zahajajočem solncu, pokazuje se v vsej svojej veličastnosti in čarobnosti, ki je za oko tako prijetna paša, da se težko od nje ločiš. Sé svojimi mnogoštevilnimi džamijami in mošejami, katerih okroglo-tenke munare ali minareti sé svitlimi polumesci ponosno molé iz vabljivega zelenja na kvišku, sé svojimi kuplami in duplami, oboki in otoki, vrtovi in mostovi in grobovi: vse to ponuja gledalcu krasno prizorje, ktero težko zabi. Ali tako se podaja mesto od zunaj, to je njegovo obličje od daleč. Stopi pa v njega in podoba se bode sprevergla, kakor bi pogledal ogledalo od zadej. Pokaže se ti od senčnate strani, kakor poprej od solnčne. Ulice niso posebno ravno linirane; bolje so sloke, zavihane, zraven še ozke, blatne in smetne. Najlepše so še one 4 glavne, ki po dolgem mesto delijo, in pa 6 manjih, ki prve prekrizavajo. Imena ulic so po oglih v turškem jeziku napisana, kakor tudi hišne številke. Stara imena n. p. Tekija, Pehlivan-ulica spreminjajo sedaj Avstrijci v novodobna ne posebno primerna. Kder ne škoduje, naj bi ohranilo mesto svoj posebni, zgodovinsko-znameniti in drugače važni značaj. Prebivalec štejejo v občé 50.—60.000, hiš pa 10.000. Po sto vkup je edna mahala; v vsakej mahali je 1 ali 2 bogomolnici; mahale so združene v verske občine: džemate. Največkrat sem slišal imenovati: Ašik-mahalo: ulico ljubavi na zapadni strani grada. Tu se nahajajo lepi vrti in čedno obeljene kočé. Sem rad zahaja mladi, norčavi svet. Do našega prihoda je vladala ob večerih egiptovska tmiza po ulicah, ker se ni niti edna svetilnica prižgala.

Če je šel ob mraku Sarajevčan iz hiše, svetil je le sebi s papirnato laterno, fendjer zvano. Poslopja so lesena, krita sé šintli (šimljami): zidana in najlepša so naslednja: konak, vladna rezidenca v evropskem slogu postavljena okoli leta 1870; sedaj stanovanje deželnega zapovednika generala Würtemberga. Vojašnica, dva nadstropja visoka, dovršena l. 1857. Bazar ali Besestan, dolga pokrita ulica, v kterej so na desni in levi razne prodajalnice z vsakovrstnim blagom. Telal, četirivoglato, kamenato poslopje, v katerem se kupuje in prodava starinska, obnošena roba, stara kloznja. Židovski lisjaki imajo tukaj svoje mreže nastavljene, katerih se treba skrbno ogibati. Besestan in Telal sta središče javnega trgovskega življenja. Okoli teh skritih štacun razprostira se čaršija — trg, skupina brezštevilnih prodajalnic in delavnic, ki polnijo kakih 30 ulic in kotov. Tu čepijo pri svojem poslu trgovci in rokodelci, muhamedani in kristijani, španjski židovi in cigani. Iz sred ulic

leško opazuješ, kako se poti kovač, sukajé težko kladivo, da se iskre krošejo, kako dela krznar, sedlar, remenar, opankar, zlatar. Vsako sredo je bazár ali tržni dan in takrat vlada po čeršiji veselo, pisano življenje, ki se še misliti ne da, mnogo manj popisati. Kakor rokodelnice, tako so tudi kuhinje in pečnice na ulice odprte. Ako se sprehajaš po trgu, lahko spotoma občuduješ, kako sarajevski peki testo mesijo, peči pometajo, kruh vsajajo in iz peči jemljejo. Pri sosedu pa zamoreš videti, kako se peče koštrun, kuha paprikaš, napravljajo narodne jedi: ciouvara in pilav. Kdor prvokrat opazuje to čudno zmešnjavo, zategne prisiljen in še nehoté svoje ustnice na porogljivi smeh.

Dalje prih.

Smešničar 34. Magjar je nekomu stavil, da hoče 10 cmokov (knedeljnov) pojesti. Stava je bila sprejeta. Ali Magjar ni mogel več pojesti nego 9 cmokov. Jezen gleda sedaj na deseti cmok, ki mu je ostal, ter reče: ko bi jaz bil znal, da mi bo deš ostal, bi te bil prvega pogoltnil.

Razne stvari.

(Nepoznan slepar) je dve ženki v Parizlah brašlavske fare z žoltim drobižem za igranje (Spielmtnze) opeharil, da so mu ga s papirnatim denarjem zamenile, ker so verovale, da so cesarski zlati.

(V Zbelovem) je hlapec Štefan Rožanc 150 fl. ukradel gospodarju Fr. Gumzaju in zbežal; pošteni- jaki ga naj premejo, kder ga najdejo.

(Za nesrečno mesto Sarajevo) je c. k. namestnik štajerski oznanil javno pobiranje milodarov!

(Nek Nagele) v Brnu na Moravskem imenovan je za profesorja na realki v Mariboru.

(Zoper tatove) branil se je s sekiro posestnik Kantažar in Dobjem, pa je bil od zločincev hudo obstreljen in tudi njegova žena ranjena.

(Nesrečno prepeljice streljala) sta Gorn.-Hočki mlinar in grajščinski lovec Hausambaški, ker je ta prvega dvakrat obstrelil,

(Za dr. Jugom) pri sv. Lenartu v Slov. gor. zaporedom hudo škodo trpijo, 2 brata v trgu morata plačati 8000 fl.

(Gospodarsko poslopje pogorelo) je Janezu Frišu v Cvetkoveih pod Mariborom; užgali so baje ogenj otroci z žveplenkami.

(Porotnice v Celji) začnejo 5. sept. Den po- prej ima „Slov. Gospodar“ obravnavo pri okrožni sodnji zavolj dveh prilog, ker je državni pravnik pritožbo vložil zoper razsodbo okrajne sodnje celjske, ki je urednika nekrivega spoznala.

(V Mahrenbergu) so apuarja in jegovo hčer zaprli, slednjo vendar spustili, na kar je ta z detetom zginila; pravijo, da si je kaj žalega storila.

(Zopet je mariborskega pripravnišča) pripravnik samomor storil; Franc Domittner se je na pokopališču svoje rojstne fare na Kleku nad Radgono ustrelil.

(Celjski opat) še si jeze ni ohladil in je 11. avg. t. l. „Slov. Gospodarja“ zatožil zavolj članka o volitvi dr. Forreggerja. Bržčas se bo tudi spravi- l na „Slov. Narod“ in „Brenčeljnov“ kuharico, ki sta mu zamerila, zakaj je tako goreče delal za dr. Forreggarja, da se mu je ta prišel osebno zahvaljevat in muziko poslal pod okno zahvalnice svirat! Sicer pa bodemo prihodnjič in če treba tudi pred porotniki dokazali, da bi g. Vrečkotu boljše bilo kot dobrotniku freimavrerjev iti v Rim k papežu se spovedovat, nego „Slov. Gosp.“ tožit!

(Iz Frankolovega) se nam piše, da je 17. t. m. zvečer ob 10. uri tamošnje fare toča popolnem potolkla: toča je bila debelejša od kurjih jajc.

(Iz Konjic) se nam o istej nesreči piše in poroča, da je toča hudo zadela Stranice, Črešence, Špitalič, nekaj okolice konjiške ob znožji Konjiške gore; strela je na večih mestih udarila in poslopja požgala. Bila je strahovita noč.

(V dijaško semenišče) se je za 10 izprazne- nih prostorov oglasilo 47 prošnikov. Sprejetih je bilo teh 12: Pernat Jernej iz Cirkovec, Požegar Avgust iz slov. ptujske fare, Golob Jernej od sv. Jurija na južni železnici, Antolič Janez iz Brežic, Janežic Franc od Kapel pri Brežicah, Lah Martin iz Pilštanja, Nemeč Jožef in Valenko Franc, obad- va od sv. Marjete pod Ptujem, Kotnik Jožef iz Velenja, Nedeljko od sv. Tomaža, Karničar Alojz iz Čadrama, Menhart Jakob iz Kamce.

(Duhovni svetovalci) imenovani so č. g. Franc

Bezjak, župnik pri sv. Marku pod Ptujem, č. g.

Jožef Hašnik, župnik pri sv. Juriji ob južnej že-

leznici in č. g. Karol Gajšek, župnik v Dobrni.

Loterijne številke:

V Gradcu 16. avgusta 1879 : 41, 4, 74, 85, 87.
Na Dunaju " " 32, 6, 65, 53, 72.

Prihodnje srečkanje: 30. avgusta 1879.

Mlin na prodaj.

Na Vrbjem v št. Jurski fari ob južnej želez- nici 1/2 ure od železniške postaje, blizu okrajne ceste, je na prodaj pod roko lep mlin. Cena mu je 6500 fl. Mlin, žaga, vse poslopje nahaja se v lepem redu, jez je popolnem zidan; zraven je nad 14 oralov zemlje, njiv, travnika in 4 orale hoste; vse je lepo v celem ali združeno. Kupce vabi uljudno Franc Špeš.

Oznanilo.

Uradnica ces. kralj. priv. graške vzajemne zavarovalnice proti ognju nahaja se počenši s 20. avgustom 1879.

v Vetrinjskej ulici šte. 23. v hiši gospe Fritsche-jeve roj. Wregg, po domače: Kotnik v Mariboru (Viktringhof- gasse in Marburg).

Wilhelm Hrauda
distriktni komisar